

Ipolybalogon emléktáblát kapott a község neves szülöttje, Baloghy Dezső

2023.09.23.

Bálint Péter és Z. Urbán Aldár leleplezi az emléktáblát (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Baloghy Dezső, történészre, levéltárosra, íróra emlékeztek szülőfalujában Ipolybalogon. A községi múzeum homlokzatán helyezték el emléktábláját szeptember 22-én. A falu számára fontos a neves szülötteik előtti tisztelet, ennek szép példája a táblaavatás.

Mint azt a leleplezés előtt **Czibulya Márk**, önkormányzati képviselő elmondta: a Palóc Társaság kezdeményezte a híres szülöttnek az emléktábla elhelyezését, és ezt az önkormányzat is felkarolta. Így készült el az emlékjel.

Híves István muzsikál (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Baloghy Dezső életét és tevékenységét **Csáky Károly**, helytörténész, néprajztudós összegezte. Jelezte: a 2023-as esztendő több szempontból is jelentős év Ipolybalog életében, több jubileum kapcsolódik az idei évhez. A helyi iskola névadója, Ipolyi Arnold 200 évvel ezelőtt született, a pénteki napon emléktáblát kapott Baloghy Dezső pedig 180 évvel ezelőtt.

Az a nemzet, nép, amely jeles szülöttjeit, fiait megbecsüli, az már jól értelemben önmagát felmagasztalja, ez történik most Ipolybalogon

– hangzott el az ünnepi megemlékezésen.

Baloghy Dezső verset tolmácsol a helyi iskola két tanulója (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Baloghy Dezső 1843. november 29-én látta meg a napvilágot az akkori Hont vármegyei Ipolybalogon. Nemesember és úri ember volt – fogalmazott a helytörténész. Gyermekkorát Ipolybalogon töltötte. Korán árvasságra jutott, gyámja Szügyön nevelte.

Középiskoláit Losoncon, Rimaszombatban és Pesten valamint Nagykőrösön végezte. Mint Csáky Károly jelezte:

hamar elkerült Ipolybalogról, ám mindig szoros kapcsolatban volt Nógrád és Hont vármegyékkel.

Olaszországban katonai szolgálatot teljesített, huszárhadnagyi rangban.

Baloghy Dezső vers hangzott fel (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Ugyanakkor a tudományok is közel álltak hozzá, sokszínű tudományos munkásságot folytatott. Elsősorban nyelvészettel, történelemmel foglalkozott. Egy időben Nógrád vármegye levéltárosa volt. Szorosan együttműködött a balassagyarmati Palóc Múzeum megalapítójával, Nagy Ivánnal. Nógrádi lapok mellett országos lapokban is megjelentek publicisztikái.

A levéltárosi munkája alatt arra törekedett, hogy a régi magyar vonatkozású dolgokat összegyűjtse. Mintegy százötven magyar nyelvtörténeti ritkaságra bukkant. Ezeket a Magyar Tudományos Akadémiára is elküldte.

Csáky Károly foglalta össze Baloghy Dezső életútját (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Mindamellett néprajzzal is foglalkozott. Például feldolgozta a bussai nagypénteki szokásokat, a lányok nagypénteki mosakodását – szögezte le a helytörténész. Gyűjtötte a szólásokat és a népdalokat.

A szépirodalommal is kacérkodott. Verseket költött, nem tartozott a legtehetségesebb költők közé, ám több verseskötetet is megjelentetett. A pénteki ünnepi táblaavatás során két versét is tolmácsolták a helyi fiatal szavalók.

A rendezvény a községi múzeum udvarán zajlott (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Több tanulmány szerzője, Magyar napimadás című kiadványa a magyar ősvallásra összpontosít. Baloghy Dezső 1918. Január 31-én hunyt el Balassagyarmaton.

A táblát közösen állíttatta a Palóc Társaság és Ipolybalog önkormányzata. A táblán a következő felirat olvasható: *Ipolybalogon született Baloghy Dezső 1843. XI. 29. -1918. I. 31. történész, levéltáros, nyelvész, költő. Emlékére állíttatta Ipolybalog Község Önkormányzata és a Palóc Társaság 2023-ban.*

Koszorúzás pillanatai (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Az emléktáblát Bálint Péter, Ipolybalog polgármestere és Z. Urbán Aladár, a Palóc Társaság elnöke leplezte le. A táblaavatót Híves István klarinétjátéka tette meghittebbé.

A falu vezetése szeretné tovább bővíteni a falu múzeumának homlokzatán az emléktáblák sorát. Például Huszár Aladár, főispán, Budapest első főpolgármestere, aki szintén az Ipoly menti községben született ugyancsak emlékjelet érdemel.

Emléktábla a községi múzeum falán (Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

(Pásztor Péter/Felvidék.ma)